

NaturSundhedsrådet LNS

Office: LNS v/ R. Pommer, Bækkevang 51, DK - 2800 Lyngby

Tlf. +45 70 22 23 39

lms@lmsnatur.dk * www.lmsnatur.dk

31.1. 2010

Høringssvar til EU-kommissionens Grønbog om det europæiske borgerinitiativ

Hermed fremsendes høringssvar om, hvordan borgerinitiativet i Lissabon-traktaten skal fungere i praksis.

For det første skal det understreges, at det er yderst velkomment, at der i Lissabon Traktaten er blevet åbnet mulighed for borgerinitiativ, og det vil være op til Kommissionen ikke at skuffe borgerne ved at lave kringlede, bureaukratiske arbejdsgange til regulering af borgerinitiativet, der kun tjener en teknokratisk, overregulerende tankegang, som megen lovgivning i EU er præget af. Borgerne er flere gange blevet skuffet i forhold, hvor EU har lovet at komme tættere på befolkningen. Således med Lissabon-traktaten, der opretter EU som en stat med suveræne beføjelser uden anden folkelig legitimering end med Irlands folkeafstemning.

EU-kommissionen har nu muligheden for at vise, at den mener det alvorligt, når den ønsker at inddrage borgerne i processen frem mod at skabe et reelt befolknings-fællesskab. For at dette skal give mening, må borgerne opleve, at de har mulighed for sammen at få indflydelse og indbyrdes at kunne diskutere fælles anliggender og på den måde påvirke lovgivningen. EU-kommissionen har mulighed for, via sin lovgivning om borgerinitiativet, at skabe det rum og det forum, hvor et sådant fællesskab kan udfolde sig,

men det kræver, at Kommissionen er villig til at lytte til befolkningen og i høj grad efterkomme dens ønsker. Hvis EU-kommissionen forbeholder sig ret til kun at effektuere det, der harmonerer med Kommissionens intentioner, vil også dette tiltag fremstå som hult og ligegyldigt og vil efterlade borgerne i endnu mere apati, end det er tilfældet nu, hvor stemmeprocenten til Europaparlamentsvalgene ligger under 50 pct.

Et helt overordnet og meget essentielt instrument for borgerinitiativer er FOLKEAFSTEMNING om forslag og tiltag, som ligger befolkningen meget på sinde. En forordning om borgerinitiativ må nødvendigvis indeholde en beskrivelse af muligheder for borgerne til at kunne opnå folkeafstemning om emner, som underskriverne ønsker, at resten af befolkningen skal tage stilling til. Uden denne mulighed vil borgerinitiativtiltaget være temmelig amputeret og ikke få nogen reel betydning for befolkningen, men blot være af nominel karakter. Hvis de nuværende traktater ikke umiddelbart åbner mulighed for at afholde folkeafstemning i hele EU, må det ændres i Lissabon Traktaten, som jo netop er udformet sådan, at den kan ændres ved en meget hurtigere procedure end tidligere.

Desuden skal det være muligt at komme med forslag, som kan ændre traktaten, og ved sådanne forslag skal det ligeledes være muligt for Kommissionen at udskrive folkeafstemning om forslaget.

Desuden må det kræves, at Kommissionen respekterer resultatet af en folkeafstemning.

Spørgsmål 1:

Mener De, at en tredjedel af det samlede antal medlemsstater ville udgøre "et betydeligt antal medlemsstater" som krævet i henhold til traktaten?

Hvis ikke, hvilken tærskel ville De da anse for passende og hvorfor?

1/3 medlemsstater er efter vores mening for høj en tærskel. Det betyder, at der skal indsamles underskrifter fra 9 medlemslande, og for en mindre organisation med få resurser kan det blive en uoverstigelig byrde, hvis underskriftindsamlingen skal organiseres på 9 forskellige måder med 9 forskellige sprog.

LNS vil foreslå et krav på min. ¼, hvilket svarer til 7 medlemsstater, som værende nok til at repræsentere EU-befolkningens interesser. Desuden må det gøres muligt, at

Kommissionen stiller faciliteter til rådighed som oversættelse og oprettelse af netsted på de forskellige sprog til indsamling af online underskrifter.

Spørgsmål 2:

Mener De, at 0,2 % af den samlede befolkning i hver medlemsstat er et rimeligt krav?

Hvis ikke, har De da andre forslag til, hvordan det kan sikres at et borgerinitiativ virkelig er udtryk for en EU-interesse?

Alene det at 1 mio. personer underskriver et initiativ er udtryk for en EU-interesse eller en interesse i at forbedre livskvaliteten på et område. Derfor skal kravet til de enkelte lande være repræsentative, men mulige. 0,2 % af den samlede befolkning i en medlemsstat er efter vores mening for højt et krav.

LNS foreslår et minimumskrav på 0,05 pct. i mindst 7 medlemsstater. Der kan suppleres med underskrifter fra andre lande med mindre end 0,05 pct. i hvert land, indtil der er opnået 1 mio. underskrifter.

Spørgsmål 3:

Bør minimumsalderen for at støtte et europæisk borgerinitiativ følge valgretsaldere i forbindelse med valg til Europa-Parlamentet i den enkelte medlemsstat?

Hvis ikke, hvilket alternativ ville De da anse for passende og hvorfor?

LNS er enig i, at minimumsalderen skal følge valgretsaldere for valg til Europa-Parlamentet.

Spørgsmål 4:

Vil det være tilstrækkeligt og hensigtsmæssigt at kræve, at initiativer klart anfører

genstanden for og formålet med det forslag, Kommissionen opfordres til at fremsætte?

Bør der stilles andre krav til formen og affattelsen af et borgerinitiativ, og i bekræftende fald hvilke andre krav bør der da stilles?

Det skal tydeligt fremgå af teksten, hvad underskriften gælder. Hvis der er mulighed for papirunderskrifter, skal den præcise formulering være angivet på hvert enkelt

underskriftsark, så det tydeligt fremgår, hvad personen skriver under på. Det samme gælder online underskrifter. Websiden skal udformes, så personen, på samme side som hans underskrift, kan læse, hvad han skriver under på.

Formuleringen kan være et fuldt udfærdiget lovforslag, men kan også udtrykkes i en kortere formulering, der dog skal være så entydig, at folk kan regne med, at deres underskrift bliver brugt til nøjagtigt det, de underskriver og ikke kan fortolkes af Kommissionen eller initiativtagerne til at betyde noget andet. Begrundelser og formål skal være let tilgængelige for underskriverne.

Spørgsmål 5:

Mener De, at der på EU-plan bør være en række fælles proceduremæssige krav til indsamling af underskrifter og til medlemsstaternes myndigheders kontrol og attestering af gyldigheden af underskrifterne?

I hvilket omfang bør medlemsstaterne kunne indføre særlige bestemmelser på nationalt plan?

Er der behov for særlige procedurer til at sikre, at EU-borgere kan støtte et borgerinitiativ, uanset i hvilket land de har bopæl?

Bør borgerne kunne tilkendegive deres støtte til et borgerinitiativ over internettet? Hvilke sikkerhedsforanstaltninger og foranstaltninger til attestering af gyldigheden heraf bør der i så fald træffes?

Der bør være visse fælles krav til indsamling af underskrifterne, fx krav til hvilke oplysninger der skal afgives. Der skal dog ikke etableres et kæmpe kontrolapparat til statslig verificering af identitet, da underskrifterne kun giver udtryk for en anmodning om et lovinitiativ, men ikke har bindende karakter som stemmeafgivelse ved parlamentsvalg eller folkeafstemning.

Hvis der foregår indsamling via underskriftsark, skal der oplyses fulde navn og adresse samt underskrives med personlig underskrift.

On-line indsamling kan foregå på en hjemmeside, som EU opretter til formålet, hvor det sikres, fx via e-mail tilbage til personen, at det er den rette person, der underskriver. IT-fagpersoner må sættes til at løse opgaven med at sætte et website op, som kan tilgodese de sikkerhedsmæssige foranstaltninger, de sproglige udfordringer samt

verificeringskravene. Dette må gøres i samarbejde med initiativtagerne, så projektet præsenteres på den måde, det ønskes.

Det er initiativtagerne, der skal tage ansvar for, at den nødvendige verificering af underskrivernes identitet udføres og virker i praksis. Der skal dog ikke kræves anden verificering, end at der skabes sikkerhed for, at den underskrivende person ønsker at støtte initiativet.

EU-borgere bosiddende i et andet land end deres hjemland skal tillades fri adgang til at underskrive et initiativ.

Der skal ikke være begrænsninger i måden at indsamle underskrifter på.

Kun underskrifter fra EU's statsborgere har gyldighed i forhold til reglerne om 1 mio. underskrifter.

Oplysninger om regler og fremgangsmåde skal fremgå af en hjemmeside, som EU stiller til rådighed på hvert lands sprog, så initiativtagerne har fuldt overblik over, hvordan initiativet lovligt skal gennemføres.

Spørgsmål 6:

Bør der fastsættes en frist for indsamling af underskrifter?

Mener De i så fald, at et år ville være en passende frist?

LNS har en del erfaringer med underskriftindsamling, og for en mindre lokal forening båret af frivillige vil det være helt umuligt at samle 1 mio. underskrifter på 1 år. Inden man får sat hele netværket op og får informeret ud over landegrænserne, kan der let gå ½ år.

Da EU's overordnede mål og planer normalt udfærdiges for perioder af 7 år, vil en tidsramme her indenfor ikke udgøre et forældelsesproblem. Vi foreslår derfor, at en indsamlingsperiode på mindst 2 år vil være passende.

Initiativtagerne meddeler Kommissionen, hvornår den 2-årige periode starter, og dette offentliggøres på en hjemmeside.

Spørgsmål 7:

Mener De, at det er nødvendigt at have en ordning, hvorefter der er pligt til at registrere foreslåede initiativer?

I så fald, er De da enig i, at dette kan gøres ved hjælp af en særlig internetside, som Europa-Kommissionen stiller til rådighed?

Der skal ikke være meget formelle krav til korrekt registrering af et initiativ, således at nogen kan dømmes "ude", fordi en registrering er foretaget forkert. Initiativtagerne har pligt til at registrere underskriftindsamlingen som startet med en specifik dato. Dette kan gøres med en online formular og gerne ved en lokal EU-institution eller online i Bruxelles. Det kan også gøres i et brev, som sendes til Kommissionen. Når brevet er modtaget, offentliggør Kommissionen initiativets start på hjemmesiden, og underskriftindsamlingen er nu officielt i gang.

Spørgsmål 8:

Hvilke særlige krav bør der stilles over for organisatorerne af et initiativ for at sikre åbenhed og demokratisk ansvar?

Er De enig i, at det bør kræves af organisatorer, at de oplyser om den støtte og finansiering, de har modtaget til et initiativ?

Åbenhed og demokratisk ansvar skal i denne sammenhæng bruges således: Åbenhed skal bestå i en vis grad af åbenhed og offentlighed om den organisation eller person, der samler underskrifter. En organisation skal være villig til at oplyse vedtægter og bestyrelsesmedlemmer på en tilgængelig hjemmeside, og en person/personer skal være villige til at give oplysninger om identitet samt samarbejdende organisationer. Baggrund for, formål med og hele motivationen for initiativet må der oplyses grundigt om, samt hvilken konsekvens det kan få, hvis forslaget gennemføres og udmøntes i lov af Kommissionen. En sådan åbenhed om intentionen bag initiativet må kræves, så folk underskriver på et oplyst grundlag.

Oplysninger om finansieringen af projektet skal være tilgængelige, fx i form af et budget. Der skal ikke stilles begrænsende krav til finansieringsformer. Initiativtagerne bærer alle risici i forbindelse med finansiering, gældsætning, tilbagebetaling osv. Mulighed for at søge støtte til initiativet i EU skal overvejes. Det kan være økonomisk støtte eller støtte i form af faciliteter som website, der stilles til rådighed. Personer bag større donationer over en vis beløbsgrænse, fx 2000 euro, bør der oplyses om.

Spørgsmål 9:

Bør der fastsættes en frist for Kommissionens behandling af et borgerinitiativ?

Det må først besluttes, hvad der ligger i ordet behandling.

I første omgang må Kommissionen på nettet meddele at have modtaget 1 mio. underskrifter.

Når Kommissionen har forsikret sig om gyldigheden af underskrifterne, bør den ligeledes meddele, at den har accepteret gyldigheden og nu vil arbejde videre på at undersøge muligheden for at formulere forslaget som lov.

Hvis underskrifterne kræver folkeafstemning, skal Kommissionen igangsætte de procedurer, der kan lede til folkeafstemning i EU. Denne skal afholdes på den samme dag i hele EU, så et fælles debatforum kan etableres. Selve folkeafstemningen kan foregå lokalt efter de regler og procedurer, hvert enkelt land normalt følger.

Hvis underskrifterne kræver lovgivning, skal Kommissionen igangsætte procedurene herfor. At Kommissionen fremsætter forslag indebærer ikke nødvendigvis, at forslaget gennemføres, da det kan nedstemmes af Rådet eller Parlamentet. Kommissionen skal starte sine initiativer inden for 6 måneder og løbende oplyse via hjemmeside, hvor projektet er i forløbet.

Hvis initiativet afvises, må der være mulighed for klageadgang samt mulighed for at få foretræde for Kommissionen og Parlamentet, hvor man kan tale sin sag og svare på spørgsmålet om initiativet. Ligeledes må det også være muligt for Kommissionen eller Parlamentet at indkalde initiativtagerne til at svare på spørgsmål om forslaget.

En mulighed er også, at forslaget kommer til folkeafstemning for at prøve dets legitimitet i hele EU.

Spørgsmål 10:

Er det hensigtsmæssigt at indføre regler til at forhindre, at borgerinitiativer om de samme spørgsmål indgives gentagne gange?

Ville den bedste måde at gøre dette i så fald være at indføre en form for afskrækkende faktorer - eller frister?

Et borgerinitiativ skal kunne fremsættes lige så mange gange, som der er borgere, der har kræfter til at samle underskrifter til fordel for det. Kommissionen skal ikke afskrække eller forhindre. Et utroværdigt initiativ vil ikke få underskrifter nok, og et værdigt initiativ vil. Hvis det oven i købet kan samle 1 mio. underskrifter i to omgange, er det et kraftigt signal til Kommissionen om, at dette er et bredt borgerønske, og Kommissionen skal hellere lytte til borgerne end at afskrække dem fra at engagere sig i hinandens ve og vel. Hvis Kommissionen er på så alvorlig kollisionskurs med borgerne, bør det hellere afføde en folkeafstemning om emnet, end at det skrottes igen.

oooo0ooooo